

Zsoldos Zsuzsa

Azt gondolom, Zsoldos Zsuzsannát az ÁEF Anyagvizsgáló Laboratórium Kft. munkatársát nem szükséges külön bemutatni: számos tanfolyamon volt oktatója sok kollégánknak, egyes munkáiról beszámolt az egri konferenciákon és mindemellett volt figyelme, energiája szakmai közösséget szervezni.

Amióta ismerem, és ennek már körülbelül másfél évtizede, Zsuzsa az ÁEF Anyagvizsgáló Laboratórium Kft. munkatársa. (Javítson ki, ha tévedek.) Minek köszönhető ez a – az Ön korosztályának tagjainál és általában az anyagvizsgálat területén manapság már nem szokványos – tartós kötődés?

Igen, körülbelül annyi ideje dolgozom itt, ráadásul nekem az ÁEF az első munkahelyem. Azt gondolom, ez egyfelől személyiség típus kérdése, másfelől nyilván sok múlik az adott munkahelyen, meg hogy ez a két dolog összepasszol-e egymással. Ami engem illet, ha elkezdek valamit és abban jól érzem magam, akkor többnyire elég kitartóan tudom csinálni azt a tevékenységet, nem váltogatok hirtelen ide-oda. Másrészt jól érzem magam ezen a munkahelyen, elsősorban a kollégák miatt. Azt hiszem, elmondható, hogy ez alatt az idő alatt barátságok is születtek, és úgy érzem, a munkatársaim többsége elfogad, elismeri, amit csinálok, talán még kedvel is, és természetesen ez kölcsönös. Nem mondhatom, hogy soha nem jutott eszembe, hogy elmenjek. Ilyen gondolatok többnyire konfliktusokkal terhelt, fárasztó időszakokban szoktak előjönni, de ezeket a helyzeteket eddig még mindig sikerült valahogyan, közösen megoldani.

Milyen végzettséggel és korábbi munkatapasztalattal kezdett el anyagvizsgálóként dolgozni?

A BME Közlekedésmérnöki Karán végeztem, Gépészmérnök szakon és Járműgyártás-javítás szakirányon. A nyári szakmai gyakorlataimat leszámítva, teljesen kezdőként léptem be annak idején az ÁEF Kft-be.

Mi vonzotta erre a területre?

Pont a nyári szakmai gyakorlatom alatt, amit egy hegesztő szakmérnök szárnyai alatt töltöttem, találkoztam először az anyagvizsgálattal valós körülmények között és nagyon izgalmasnak találtam. Sok baj volt a hegesztési próbákkal (azóta se láttam olyan

Zsoldos Zsuzsa

gyönyörűen sorok között szakadó szakítópróbatesetet, talán még mindig megvan a darab, mert persze elkértem), és ez nekem nagyon tetszett. Talán éppen az az első jele annak, hogy valaki anyagvizsgáló „vé-nájú”, ha olyasmiben gyönyörködik, vagy annak örül, ami másokat kifejezetten bosszant, vagy fejtörést okoz nekik.

A másik dolog, ami később tetszett meg – és az már kifejezetten a roncsolásmentes vizsgálatokhoz kötődik – hogy itt élőben, testközelben találkozhat az ember a mérnöki szerkezetekkel, ami nekem az egyetemen nagyon hiányzott. A gyermeki énem imádott felmászni, bemászni olyan helyekre, ahova egyébként nem lehet és nem szabad. Nyilván ez a lelkesedés az évek alatt azért csökken, de én most is szeretem magam megnézni az adott darabot, magam végezni a vizsgálatokat és úgy írni meg a jegyzőkönyvet. Tudom, hogy ez nem mindenhol történik így, mert más a munkaszervezés, de nekem ez így teljes.

Milyen roncsolásmentes és más jellegű vizsgálati eljárásokkal, módszerekkel foglalkozott ez ideig, és milyen tanúsítványokat szerzett eközben?

Kettes szintű tanúsítványom van VT, MT, AT, UT eljárásból és hármas PT és LT eljárásból; ezeket lényegében a napi gyakorlatban is használom, váltakozó intenzitással. Elvégeztem még egy spektroszkópos

és egy nyúlásmérő bélyeges tanfolyamot is, de ezeken a területeken érdemben nemigen dolgoztam. Persze a tartályvizsgáló tanfolyamot is elvégeztem és a PED-es kiterjesztést is megszereztem, mivel ezek a mindennapi munkánk elengedhetetlen feltételei közé tartoznak.

Volt-e olyan érdekes, fontos vagy igen tanulságos vizsgálati munkája, amire szívesen emlékszik vissza, akár több év távólából is?

Nekem az a tapasztalatom, hogy sokszor az ember csak csinálja, csinálja, nem történik semmi említésre méltó, már kezd benne megjelenni a kétség, esetleg a fásultság, és akkor szembe jön valami váratlan és anyagvizsgáló szemmel nézve érdekes dolog, ami képes feltölteni és erőt ad a további munkához. Van, ami azért emlékezetes, mert esetleg komoly baleset lehetett volna belőle, van, ami egyszerűen váratlan és elsőre érthetetlen, van, ami olyan vizsgálattechnológiát igényel, ami csak hosszas próbálkozás és kísérletezés után hozza a kívánt eredményt, és van, ami egyszerűen csak szép, mármint esztétikus. Én legjobban a kísérletezős, próbálgatós dolgokat szeretem, bár erre ritkábban nyílik lehetőség. Ezek közül számomra az a kísérlet sor a legkedvesebb, amit a PT és az LT 3-as dolgozatomhoz csináltunk (mindkettőnél nagyon sok segítséget kaptam Szűcs Páltól). Ezekben áthatolós vizsgálatokat végeztünk, azok paramétereit néztük különböző változók függvényében. (Még sok kérdés megválaszolatlan maradt, remélem lesz majd mód egyszer folytatni.)

Jó pár éve már oktat is anyagvizsgáló képző tanfolyamokon. Mely eljárásokat és tantárgyakat tanítja, illetve elméleti vagy gyakorlati órákat tart-e inkább?

PT, LT és UT tanfolyamokon oktatok rendszeresen. PT és LT tanfolyamon elméletet, UT tanfolyamon az alapokat, ami ott leginkább vegyesen – részben elmélettel, részben gyakorlattal – megvalósítható feladat.

Hogyan látja, változott-e az elmúlt években – jó vagy éppen rossz irányban – a tanfolyamok hallgatóságának előzetes felkészültsége, tanulási készsége és, hajlandósága?

Az emberek nem egyformák. Van köztük ilyen is, olyan is. Van, aki tényleg érdeklődik és tanulni jön,

és van, akinek csak papír kell. Én egy dolgot viselek nehezen, ha nincs meg a szakma és így a hozzá kapcsolódó tudás iránti alázat. Nem tudom, hogy volt 30 évvel ezelőtt, csak sejtem, az viszont biztos, hogy ebben a mostani piacorientált világban javarészt megszűntek a korábban komoly szakmai múlttal rendelkező laborok, ahol a betanításnak is volt kultúrája. Ma szerencsésnek mondhatja magát az a kezdő anyagvizsgáló, akinek megadatik, hogy legalább egy-két rutinosabb munkatárs mellett dolgozhat, akik hajlandóak arra és az idejük is engedi, hogy egy kezdővel „szöszmötöljenek”. Sokakat egyből a mélyvízbe löknek, ami iszonyatosan nagy felelőtlenség, véleményem szerint. Összességében úgy látom, nem az emberekkel van a gond, sokkal inkább a körülményekkel.

Hoztak-e valami „pluszt” a Leonardo-kézikönyvek (a korábbi jegyzetekhez képest) az oktatóknak, illetve a hallgatóknak, mik a tapasztalatai?

Vegyes a kép: van olyan terület, ahol hasznos többletet adott hozzá az oktatási anyaghoz az új kézikönyv, és van, ahol korábról átfogóbb, praktikusabb és – oktatói szemmel nézve – könnyebben kezelhető szakirodalmak léteznek.

Miben, hogyan kellene javítani a képzést véleménye szerint? Vagy másként: melyek az erősségei és a gyengeségei az anyagvizsgáló képzéseknek manapság?

A jelenlegi képzési és vizsgáztatási rendszer, úgy gondolom, nem a minőségi oktatást szolgálja, mivel rövid távon szinte mindenkinek az az érdeke, hogy minél több ember sikeresen levizsgázzon, és nincs valós külső kontroll. Nem tudom, hogyan lehetne ezen érdemben változtatni, pedig hosszútávon az egyes cégek és emberek – az egész szakma – érdeke is a minőségi, valós tudást adó szakember-képzés és az azt hitelesítő vizsgáztatási rendszer lenne. A rendszer erőssége talán azokban a rutinos és jól képzett kollégákban és oktatókban keresendő, akik a tantermekben és a cégeknél hajlandóak és képesek is átadni a tudásukat. Belőlük viszont egyre kevesebb van.

Mi indította arra, hogy Facebook-csoportot szervezzen az anyagvizsgálók körében? Mióta él ez a csoport és mennyire élénk az egymás közti kommunikáció?

Én egy kifejezetten ultrahangos témával foglalkozó csoportot indítottam kb. másfél évvel ezelőtt. Az eredeti célom az lett volna, hogy valamelyest pótolja, az előbb már említett mentorhiányt. Hogy legyen egy fórum, ahol bárki, bármit kérdezhet (akár teljesen egyértelmű, de számára érthetetlen dolgot is) és a csoporton belüli tapasztalt kollégák (a kérdés minősítése nélkül) jó szándékkal segítenek neki. Sajnos ez ebben a formában nem tudott megvalósulni. Ennek több oka is van, az egyik, hogy egy ideje én sem teszek ebbe megfelelő mennyiségű energiát. Teljesen még nem adtam fel, csak a jelenlegi élethelyzetem más irányba tereli a figyelmemet, meg hát kell egy kis erőt gyűjteni, mielőtt az ember újra nekiszalad fejje a falnak.

Ehhez kapcsolódva (is) kérdezem: véleménye szerint lenne-e értelme valamiféle „mesterkurzusnak”, aminek keretében érdekes, speciális, különleges vizsgálati feladatok megoldását adnák elő az érintettek más kollégák, a szakmai közösség okulására?

Szerintem igen, én személy szerint nagyon örülnék neki. Viszont biztosan meg kell küzdeni egyfelől az érdektelenséggel, másfelől azzal, hogy a kollégák egy része félti a tudását átadni és sajnálja az energiáját rááldozni. Ha ingyenes lenne, és meg lehetne találni rá a vállalkozó kedvű előadókat, működhetne és hiánypótló is lenne. (Mi kezdtünk csinálni valami hasonlót az ultrahangos csoportban. Ott én múlt-jelen-jövő szádra igyekeztem felfűzni a témákat. A múlt jegyében egy idősebb anyagvizsgáló beszélt volna a tapasztalatairól, a jelen rész lett volna olyasmi, amiről Ön beszél, vagy valamilyen aktuális téma, a jövő pedig az újfajta technológiák megismeréséről szólt volna.) Jó témák, jó előadók, odacsábítani az embereket – tényleg jó lenne...

Mit lehetne, kellene tenni azért, hogy vonzóbb legyen az anyagvizsgálói pálya, kisebb legyen a laborokban a munkaerő fluktuációja? Egyáltalán, hogyan látja a szakmai magyarországi jövőjét?

Amennyire én látom, ez a pálya nem sok fiatalt vonz. Nálunk azért viszonylag sokan megfordulnak pl. szakmai gyakorlaton vagy az egyetemi tanulmányok mellett félállásban. Többnyire jönnek, hosszabb-rövidebb ideig csinálják, és aztán választanak egy jóval kényelmesebb és jobban fizetett állást. Ezzel elég nehéz mit kezdeni és még csak haragudni sem tud rájuk az ember. Egyfelől azt mondom, hogy

rendesen meg kell fizetni az anyagvizsgálókat, de ez azért nem ennyire egyszerű, én is tudom. Viszont elengedni manapság egy jóképességű, elszánt, érdeklődő, megbízható, kezdő anyagvizsgálót, nagy „luxus”. Pláne egy hasonló kaliberű tapasztaltabbat. Persze a pénzen túlmenően is sok olyan dolog van, ami miatt jó valahol dolgozni, de a fontossági sorrend egyénekenként eltérő lehet, ráadásul az évek során változhat is. Például lehet, hogy egy fiatal, a pályája elején álló anyagvizsgáló szívesen dolgozik éjjel-nappal, hogy megteremtse az életkezdéséhez szükséges anyagiakat, ugyanakkor ezt családosan már másképpen láthatja. Szerintem a mai szakemberhiány mellett egy munkáltatónak ezeket is figyelembe kellene vennie.

Egyelőre nem látom túl rózsásan az itthoni anyagvizsgálat jövőjét, pont a szakember-utánpótlás hiánya miatt.

A MAROVISZ elnöke ez év februárjában felkérte, legyen tagja annak a munkacsoportnak, amely javaslatokat dolgoz ki a szövetségünk megújításához. Anélkül, hogy bárminek elébe akarnék vágni, vannak-e olyan ötletei ezzel kapcsolatban, amelyeket megosztana az olvasókkal?

A munkacsoport tagjaival emailen már több dologról egyeztetünk és sikerült személyesen is találkozunk. Több régi-új probléma szóba került, de ezekről nem szeretnék még beszélni, mert a javaslatainkat, amennyiben születik ebből valami használható anyag, elsősorban a MAROVISZ elnökségnek és tagságnak szánjuk.

Viszont az AVI lap számára lenne egy ötletem: szívesen látnék a lapban egy fotópályázatot, amire rendszeresen lehetne beküldeni érdekes, jól sikerült felvételeket, lehetőleg esetleírással, amiből a szerkesztőség időnként válogatást adhatna közre a lapban.

Skopál István
rovatvezető